

2. Sedanja kritična doba jasno razodeva prevladujoč pomen, ki ga ima gospodarsko stanje na celotno ljudsko kulturo. Iz tega spoznanja se mora izvenšolsko delovanje preorijentirati in prepustiti gospodarskemu delu prvo mesto v vsem sistemu učiteljskega javnega dela.

3. Vsi izsledki šolske in narodne kulturne pedagogike zadnjih petdesetih let nujno zahtevajo preusmerjenje tega dela tudi zgolj v metodičnem oziru.

Vsi ti navedeni razlogi govorijo dovolj prepričevalno za potrebo ustanovitve »Kluba prijateljev vaše kulture« ter za sistemiziranje učiteljskega javnega dela v smislu njegovega programa.

Odsek brezposelnih učiteljskih abiturientov.

Sprizlo neprestanega naraščanja števila brezposelnih abiturientov ter zaradi popolnega zastojanja novih postavljenj je začela sekcija snovati zanje poseben odsek. Prvi začetki organizacije brezposelnih segajo že v lansko leto, ko so priredili abiturijenti več sestankov, ki so pokazali, da je njihov položaj bolj zamotan, kakor se je skrajša mislilo. Meseca oktobra so priredili ljubljanski abiturijenti s podporo banske uprave in sekcije v Ljubljani tridnevni tečaj, katerega so se udeležili abiturijenti vse dravske banovine. Udeležencev je bilo na tečaju okrog 300. Na tečaju se je obravnavalo vprašanje zaposlitve brezposelnih in pa teoretična in praktična aktualna vprašanja iz učiteljskega dejstva. Sprejeta je bila posebna poslanica, ki predloži nevdržan položaj brezposelnih učiteljskih abiturientov. Odpisana je bila vsem ministrom, senatorjem in poslancem.

Po tem tečaju je pričel poslovati odsek pri sekciji. Sekcija je sestavila sporazumno z odsekovim načelstvom poseben poslovnik, ki bo predložen v odobritev upravnemu odboru. Radi obširnosti dela si je osnoval odsek tri skrbstva:

Kulturno skrbstvo je v svojem delu zelo uspelo. Storilo je mnogo za poglobitev znanja z organiziranjem sestankov in izletov. Zainteresiralo je abiturijente za stanovske probleme in delo v stan. organizaciji, pri čemer so pokazali nekateri mnogo razumevanja in sposobnosti. Obenem pa je imelo to skrbstvo tudi nalogo, vzdrževati stike z učiteljskimi. V odbor so bili povabljeni zastopniki petoletnikov.

Socialno-zdravstveno skrbstvo je preskrbelo marsikateremu tovarišu ali tovarišici instrukcijo ali kako drugo trenutno delno pomoč. Dalje se mu je posrečilo dobiti še precej drugih ugodnosti, tako n. pr. brezplačne karte za kopanje, popust v knjižnicah, brezplačen pregled pri Protituberkulozni ligi itd.

Statistično-informativno skrbstvo je lahko vsak čas nudilo o brezposelnih abiturientih točne uradne potrjene podatke, ki jih je večkrat statistično obdelalo in zaključke tega objavilo v stanovskem in dnevnem časopisu.

Stanje brezposelnosti je trenutno približno naslednje: od preko 800 abiturientov zadnjih treh let jih je vložilo prošnje za državno službo ca. 680; od teh jih je v državni službi približno 130 in iz kreditov Bednostnega fonda je zaposlenih ca. 250. Ako sedaj računamo, je od prejšnjih letnikov še 500 abiturientov, ki so vložili prošnje, brez državne službe. K temu lahko prištejemo še 150 novih prosilcev, ki bodo v teku počitnic sigurno vložili prošnje, posebno, ker se obetajo nastavitve. Tako da dobimo v jeseni zopet ca. 650 brezposelnih učiteljskih abiturientov, ki so vložili prošnje.

Odsek je bil v trajnem stiku s tovariši izven Ljubljane; predvsem z odsekom pri Mariborskem sreskem društvu JUU, ki je centralnemu odseku krepko pomagal pri zbiranju statističnih podatkov.

Odsekovo načelstvo je imelo v prvem poslovnem letu 32 rednih sej, 1 izredno sejo in okoli 6 delovnih večerov.

Poglavje o ovaduštju

I.

Preden preidem k nadaljnjim izvajanjem o tem kočljivem vprašanju, ki se dostikrat liki bolezen pojavlja v človeški družbi, moram najprej izjaviti mnenje, da je ovaduštvo ali denunciantstvo važna zadeva šole in šolske vzgoje, mimo katere ne moremo z zaprtimi očmi. Zakaj zdi se mi, da smo na to stvar vseskozi pozabljali ali jo vsaj zanemarjali, čeprav smo razpravljali o osebnosti človeka, kakršna mora roditi pozitivna stran sodobne pedagogike. Če se tedaj v našem življenju prikazujejo pojavi, ki so v našem smislu protinim morali, etiki in estetiki, ne smemo teh pojavov jemati površno, zgolj z zunanjega vidika, temveč moramo seči globlje v človekovo duševnost, ki te pojave proizvaja. Kakor je n. pr. laž, kraja in podobno negativna stran človeške osebnosti, ker jemlje bližnjemu dobro ime in dostikrat lastnino ter življenje, je prav tako ovaduštvo grda senca na telesu, ki pravimo o njem, da je človek ustvarjen po »božji podobi«.

Ovaduštvo je pojav, ki pričenja zajemati človeka dostikrat že v rani mladosti. V družini ovajajo otroci drug drugega, želeč drug drugemu slabo. Seveda se to ne vrši odkrito, temveč tako, da ovajenec niti ne ve, kaj se je za njegovim hrbtom izvršilo. Nenadoma se prikaže pred otrokom strogi obraz materin ali očetov, v roki šiba, grozeče oči: Ti si to in to napravil! Brez števila grehov pada na otrokovo glavo in srce. Potem nastopa otrokov značaj. Ali prizna ali taji, ali je zakrknjen ali odkritosrčen. A dušo zajema dvojce: ali ma-

Kljub ogromnemu poslovnemu delu, ki ga je imel odsek, vendar ni izgubil iz vida svoje osnovne naloge: staviti vse, kar je v njegovih močeh, da se izvedejo čimpreje nastavitve.

Gospodarski svet

v katerem so zastopane poleg stanovske organizacije vse stanovske gospodarske institucije, ni imel letos nobene seje. Zato tudi ni prišlo do »Gospodarskega dneva« pri organizaciji katerega bi moral Gospodarski svet inicijativno sodelovati. Namen »Gospodarskega dneva« je, eno društveno zborovanje posvetiti izključno stanovskim gospodarskim institucijam, njihovu razvoju in okrepitvi. Ta propagandistična gospodarska akcija se ni mogla izvršiti, ker niso bili dani pogoji za to. Seja »Gospodarskega sveta« ni bila sklicana v glavnem radi nenaravnega razmerja, ki je vladalo od meseca septembra do meseca maja med sekcijo in našo najjačjo stanovsko gospodarsko institucijo. O stvari sta razpravljala oba predsedniška zbora v letu 1933/34, obširnejše poročilo pa so prejela društva v okrožnici št. 2592. Ker je po običnem zboru Učit. tiskarne, ki je potekel v najlepšem soglasju in je v polni meri upošteval upravičenost naših zahtev, vzpostavljeno zopet najboljše razmerje, so dani vsi pogoji za prireditve »Gospodarskega dne« v prihodnjem letu.

Zadružni pododsek

gospodarskega sveta se je moral kot pododsek z ozirom na razloge, ki so onemogočali delo celokupnega gospodarskega odseka, omejiti le na izpolnjevanje svoje evidence o obstoječih zadrukah v dravski banovini in o učiteljskih gospodarskih, predvsem zadružnih delavcih. Tajnik odseka je sestavil tudi pravila o šolskih zadrukah.

Ekskurzijski odsek.

O božiču je organiziral devetdnevni smučarski tečaj na Gorjušah. Udeležilo se ga je okrog 30 tovarišev in tovarišic. Ob tej priliki se je iznesla tudi misel, da naj bi se postavil v Gorjušah učiteljski smučarski dom. EO je na svojih sejah razpravljalo o tem, pa je realizacijo tega načrta zaradi finančnih težkoč moral opustiti. Po tečaju je EO priredil še 10 deloma enodnevnih, deloma dvodnevnih nedeljskih smučarskih izletov, ki so se vsi izborni obnesli. S tem programom je EO doprinesel k razvoju narodnega sporta prav izdaten delež.

Poleg tega pa je v svojem poletnem programu izpeljal EO vso organizativno stran Dnevov mladinske glasbe.

Zaključek.

V pričujočem poročilu sem skušal čim jasneje in pregledneje podati sliko o delu sekcije v preteklem upravnem letu. Poročilo omenja vsa stanovska in šolska vprašanja, ki so za nas pereča in čijih ureditev zahteva interes šole in stanu. Za povrnitev starih in pridobitev novih dobrin je delovala sekcija sistematično in premišljeno vse leto. Pri tem je apelirala tudi na najtesnejše sodelovanje vseh sreskih društev in na pomoč in oporo vsakega poednega člana. Pri svojem delu se je zavedala polne odgovornosti do stanu in je posvetila vse svoje sile in vse svoje delo realizaciji nujnih stanovskih zahtev. Kateri so uspehi, kaže poročilo samo. Pri presoji dela in uspehov naj upošteva delegacija današnje izredno težke čase, težko gospodarsko depresijo in druge neprestane se pojavljajoče nove ovire, s katerimi se je morala boriti vse leto, upošteva naj pa tudi nevzdržne razmere v centrali. Ker so urejene razmere v organizaciji prvi predpogoj za doseg vsakega uspeha, je naša prva naloga v novem letu, da z vsemi svojimi močmi prispevamo k sanaciji v JUU in pomagamo ustvariti položaj, da se bo moglo združeno posvečati ureditvi stanovskih in šolskih vprašanj v tisti meri, kakor upravičeno pričakujemo od svoje stanovske organizacije.

ščevanje, ali novo ovajanje. N. pr.: otrok ova-di grešnike, ki so pri odkritem zločinu z njim sodelovali. Takšno priznanje ima več motivov, najčesteje sta naslednja: da skuša zločinec svoje dejanje prevesti v krivdo drugih ter s tem zmanjšati svoj greh, ali pa škodoželjnost, češ: ako bom trpel jaz, naj trpe tudi drugi. Vidimo, da sta oba primera zasilna, ker grešnik se hoče v množici novih prikazovanj izgubiti, da vrednost svojega zločina zmanjša. Te vrste ovajanja se mi zde podrejenega pomena, ker bržkone ne bi bila izgovorjena, ako ne bi bil njih tvorec sam ovađen. So pa že priprava za tisto pravo ovajanje, ki ga bomo pozneje natančneje prikazali.

Po zunanji obliki razločujemo tajno in javno ovajanje. Prvega smo se že dotaknili. Nekdo prikaže zločin svojega bližnjega, ne da bi jamčil za svoje trditve s svojo odgovornostjo, s svojim obrazom. K temu spadajo poleg osebnega razgovora o tretji osebi tudi anonimna pisma. Ovadah naznani merodajnemu in odločujočemu činitelju v družbi pismeno, s potrjeno pisavo, morebiti celo s pisalnim strojem, da svojo osebnost čim bolj zakrije, in z namišljenim ali izposojenim imenom ali pa sploh brezimno, da je ta in ta zagrešil to in to in da mu zbog tega treba stopiti na prste. Zanimivi so, da mimo grede omenim, slučaj v šolski praksi, ko najde razrednik na katedru lističe šolskih otrok, s katerimi gotovi tipi ovajajo součence. — Ko raziskuješ, kdo takšne lističe piše, se ne javi nikdo. Pokažeš krivce, nakar začujejo cele litanije ovadb, ki niso ničesar drugega, kot ovadbe.

Tu pa že prehajamo v javno ovajanje, ali kakor ga tudi drugače imenujemo, tožarenje.

Predlog k proračunu za leto 1934/35

1. »Učiteljski tovariš«

	Stroški	Kritja
a) tisk 35 štev. po 4 str. v 3450 izv.	96.250'—	
b) tisk 5 št. »Prosvete« kot priloga »U. T.«	15.000'—	
c) uredništvo »U. T.«	7.200'—	
d) sotrudištvo »U. T.«	7.000'—	
e) sotrudištvo in korektura	5.400'—	
f) poštnina in ekspedicijske davek	8.000'—	
2900 članov po Din 50'—	145.000'—	
120 naročnikov po Din 50'—	6.000'—	
	140.850'—	151.000'—

2. »Popotnik«

a) tisk 10 štev. à 1½ pole v 3900 izv. ca	67.000'—	
b) uredništvo	6.000'—	
c) sotrudištvo	10.000'—	
d) poštn., ekspedicijske davek	2.500'—	
2900 članov à Din 30'—	87.000'—	
800 naročnikov a Din 50'—	40.000'—	
	85.500'—	127.000'—

3. Vodstvo organizacije.

Reprezentanca predsedništva	8.400'—	
tajništvo	16.800'—	
književodstvo in blagajništvo	8.400'—	

4. Uprava.

Pisarna, osebje	25.200'—	
pisarn. potrebščine	10.000'—	
kurjava in razsvet.	4.000'—	
boln. blag in pok. zav. davki	3.500'—	
manip. in prov. pošt. hran. in telefon	1.500'—	
znanke, dopisnice in koleki	8.000'—	
splošna poštnina	1.000'—	
najemnina, postrežba	3.000'—	
razni drugi stroški	8.000'—	
	67.200'—	

5. Potnine.

5 sej uprav. in nazor. odbora	12.000'—	
1 ban. skupščina	6.000'—	
1 glav. skupščina	10.000'—	
potnine sekcije	2.000'—	
	30.000'—	
3200 članov à Din 20'—	64.000'—	

* Ako bi izhajal »Popotnik« v 8 štev. à 2 poli, se podražji približno za ca 4.000 Din.

Stroški in kritja znašajo torej:

	Stroški	Kritja
ad 1.	140.850'—	151.000'—
ad 2.	85.500'—	127.000'—
ad 3.	33.600'—	
ad 4.	67.200'—	
ad 5.	30.000'—	64.000'—
	357.150'—	342.000'—
znaša primanjkljaj	15.150'—	
	357.150'—	357.150'—

ki se bo kril iz inseratov v »Učit. tovarišu«. V slučaju, da bodo inserati več donasili, se bo preostanek porabil za razširjanje in zboljšanje lista in drugih nepredvidenih izdatkov po sklepu upravnega odbora. Inserati niso v proračunu.

Po tem proračunu bi izhajal »Učit. tovariš« v isti nakladi in v istem obsegu vsakih 10 dni, torej 3 krat na mesec.

»Popotnik« pa kakor doslej, a namesto na 2 tiskovnih polah le na 1½.

Honorarji funkcionarjev so znižani. S to redukcijo se moramo srijazniti, ako nočemo povišati članarine.

6. Učiteljski naraščaj.

3200 članov à Din 5'— 16.000'—

3200 članov à Din 5'— 16.000'—

7. Praktični učiteljski tečaji.

3200 članov à Din 5'— 16.000'—

3200 članov à Din 5'— 16.000'—

8. Pevski zbor.

3200 članov à Din 10'— 32.000'—

3200 članov à Din 10'— 32.000'—

9. Članarina Beograd.

3200 članov à Din 10'— 32.000'—

3200 članov à Din 10'— 32.000'—

Članarina sekcije ostane ista, t. j. Din 13'—.

PRORAČUN MLADINSKE MATICE ZA L. 1934./35.

I. Prejemki:

15.000 nar. a 22'50 Din 337.500'—

II. Izdatki:

1. Inventar	1.000'—
2. Pisarna	10.000'—
3. Uprava	24.000'—
4. Honorarji	48.000'—
5. Potnine	500'—
6. Ekspedicijske davek	14.000'—
7. Klišaji	10.000'—
8. Nagrade književni-kom	6.000'—
9. Nagrade ugankar-jem	1.000'—
10. Davki in pristoj-bine	3.000'—
11. Tisk »Našega roda«	104.500'—
12. Tisk knjig Mladinske matice	115.500'—
	337.500'—
	337.500'—

Splošne vesti

— III. seja upravnega in nadzornega odbora JUU — sekcije za dravsko banovino v petek, dne 6. julija ob 15. uri v prostorih sekcije. Dnevni red: 1. Čitanje in overovljenje zapisnikov. 2. Razgovor o točkah dnevnega reda skupščine. 3. Druge zadeve in slučajnosti.

— IV. banovinska skupščina JUU, sekcije za dravsko banovino v Ljubljani 7. in 8. julija 1934 v dvorani Delavske zbornice na Miklošičevi cesti v Ljubljani. Spored: Dne 7. julija: 1. Ob 9. uri: Verifikacija delegatov pred vodom v zborovalno dvorano. 2. Ob 10. uri: Skupna seja predsednikov sreskih društev z upravnim odborom sekcije: Razgovor o tehničnem delu skupščine. 3. Ob 10. uri: Otvoritev skupščine in nagovor predsednika. 4. Volitev odsekov. 5. Tajniško poročilo. 6. Račun za poslovno leto 1933/34. 7. Ob 14. uri:

Seje odsekov na učiteljski šoli v Ljubljani. — Dne 8. julija: Ob 8. uri: Nadaljevanje skupščine. 1. Poročilo odsekov. 2. Poročilo nadzornega odbora. 3. Volitev 10 članov in 5 namestnikov v upravni odbor, 5 članov in 2 namestnikov v nadzorni odbor in 3 članov in 3 namestnikov v glavni odbor JUU v Beogradu. 4. Proračun za leto 1934/35. 5. Resolucija.

— Prenosiščja za udeležence na banovinski skupščini so na razpolago v Akademskem kolegiju v Kolodvorski ulici. Reflektanti naj se prijavijo tekom dneva pri kolegijemskem vratarju.

— IV. skupščina Jugoslovenskega učiteljskega udruženja — sekcija za savsko banovino se bo vršila dne 8. in 9. julija t. l. v Zagrebu. Med dnevnimi točkami so tudi volitve nove uprave.

Treba je včasih sprožiti samo pero, in tožbe in obrambe in vsemogoči očitki kar dežujejo po razredu. Učenec, ki sicer ne zna niti do pet štetih, dobi govorni dar, ki ga treba občudovati. Večinoma vidimo pojav tožarenja v nižjih razredih, dočim učenci višjih razredov kot umsko razvitejši ne podlegajo več tolikrat tej bolezni. Pri modrem vodstvu in vplivu učiteljeve osebnosti se tožarenje lahko kaj kmalu vduši. Treba je pač prikazati to učenec kot človeka manj vredno ali naravnost ostudno delo, škodovati svojemu bližnjemu z jezikom, ki ga gibajo neplemeniti nameni ali celo laž. Je pa važno pri tem poudariti, da je tožba le tedaj na mestu, kadar izvira iz plemenitega srca oziroma namena, če celoti v velikem, ne pa posamezniku v malem, proti propast.

Opozoril bi še na drugo okolnost, ki vzgaja mladega človeka nezavedno, a zato direktno za ovaduha. Marsikateri razredničar ima navado, da postavlja enega »boljših učenec« ostalim za paznika. S kredo v roki stoji deček ali deklica pred tablo in zapisuje najo imena onih, ki greše. Pri slabosti človeške nature največkrat tak paznik sam greši s tem, da zaznamuje imena »sovražnikov«. Pri teh goji do sebe mržnjo zaznamovancev, ki samo čakajo priložnosti, da njega samega zaznamujejo. Da ima to ovajanje v miniaturi lahko za nekaternike zle posledice za bodočnost, ker vzgaja iz ovadušča velikega ovaduha, nam potrjuje življenje, v katerem dan za dnevom srečavamo najrazličnejše v tem oziru negativne tipe.

Srečavamo pa razen tega tudi slučaje podkupovanja ali točneje prodajanja ovadb. Tu govorimo o koristoljubju. Tebi nič meni nič pride učenec X k učencu Y z nagovorom: Ti,

ako mi daš kos kruha, ti bom povedal ali povedala, kaj je nekdo čez tebe govoril. In za kos kruha ali kar je že, se izvrši ovadba in ustvarja v družbi zdrahe in nerazpoloženje, ki gre dostikrat do medsebojnega dejanskega obračunavanja. Te vrste ovajanja, ki vsebujejo naravnost tendenco škodovanja bližnjemu, se že razlikujejo od prej opisanih po večji nemoralnosti, ker imajo povsem drugo ozadje. Drugi pa: niso nezavedna, temveč zavedna. Hočejo doseči učinek na povzročitelju ovadbe. Gre za materialno dobrino ovaduho, ne da bi ta pomislil dalje na končni učinek svojega nečednega dela. Igra pa pri tem vlogo tudi duševno stanje ovaduho.

Vendar pri vseh teh primerih bi še ne mogli govoriti o polnopravnem ovaduštju. Kvečjemu o priložnostnem. Zakaj pravi ovaduha računa z učinkom. Pravi ovaduha ima pri svojem nečednem početju že naprej določeni cilj, ki ga hoče uresničiti na telesu svojega bližnjega. Poudaril sem: na telesu. Ker večji del gre ovaduha za materialne udarce, ki naj pokopljejo nasprotnika, torej naškoditi mu telesno, posredno pa bo itak oškodovana duša. Ovaduha te sorte vodi brezobzirno sovraštvo do bližnjega, zaslepljena zagrenjenost duše, strast. Kakor ima kadilec strast do uživanja nikotina, pijanec strast do alkohola, ob katerem vse druge pijače in jedila zatemne, tako vlada pravega ovaduha strast, določeno človeku škoditi ter ga brezobzirno uničiti. Takšna strast drži ovaduha nad normalno življenja ter ga dela do neke meje blaznega. Pred sabo imamo psihološki pojav, ki živi kakor bela vrana med črnimi, do neke mere neženerano, skoraj v vsaki družbi. Ob tem psihološkem pojavu se moramo ustaviti, da ga natančneje razčlenimo. Zakaj za vzgo-